

Sokrates von Laches gelobt (*Laches*, 187e–189d)

Lysimachos, ein älterer Familienvater, hat die Feldherrn Nikias und Laches aufgefordert, sich über den erzieherischen Wert einer eben vorgeführten Fechtübung zu äußern. Als Laches vorschlägt, Sokrates, der sich ja mit Fragen der Erziehung beschäftige, an dem Gespräch zu beteiligen, und Lysimachos dem zustimmt, bezweifelt Nikias, dass dieser wirklich wisse, worauf er sich damit einlasse.

ΝΙΚΙΑΣ. Οὐ μοι δοκεῖς εἰδέναι, ὅτι ὃς ἂν ἐγγύτατα Σωκράτους ἦ λόγῳ καὶ πλησιάζῃ διαλεγόμενος, ἀνάγκη αὐτῷ, ἐὰν ἄρα καὶ περὶ ἄλλου του πρότερον ἄρξῃται διαλέγεσθαι, μὴ παύεσθαι ὑπὸ τούτου περιαγόμενον τῷ λόγῳ, πρὶν ἂν ἐμπέσῃ εἰς τὸ διδόναι περὶ αὐτοῦ λόγον, ὄντινα τρόπον νῦν τε ζῆ καὶ ὄντινα τὸν
5 παρεληλυθότα βίον βεβίωκεν· ἐπειδὴν δ' ἐμπέσῃ, ὅτι¹ οὐ πρότερον αὐτὸν ἀφήσει Σωκράτης, πρὶν ἂν βασανίσῃ ταῦτα εὔ τε καὶ καλῶς ἅπαντα. ἐγὼ δὲ συνήθης τέ εἰμι τῷδε καὶ οἶδ' ὅτι ἀνάγκη ὑπὸ τούτου πάσχειν ταῦτα, καὶ ἔτι γε αὐτὸς ὅτι πείσομαι ταῦτα εὔ οἶδα· χαίρω γάρ, ὦ Λυσίμαχε, τῷ ἀνδρὶ πλησιάζων, καὶ οὐδὲν οἶμαι κακὸν εἶναι τὸ ὑπομιμνήσκεσθαι, ὅ τι μὴ καλῶς ἢ πεποιήκαμεν ἢ ποιοῦμεν,
10 ἀλλ' εἰς τὸν ἔπειτα βίον προμηθέστερον ἀνάγκη εἶναι τὸν ταῦτα² μὴ φεύγοντα, ἀλλ' ἐθέλοντα κατὰ τὸ τοῦ Σόλωνος³ καὶ ἀξιοῦντα μανθάνειν, ἕωσπερ ἂν ζῆ, καὶ μὴ οἰόμενον αὐτῷ τὸ γῆρας νοῦν ἔχον προσιέναι. ἐμοὶ μὲν οὖν οὐδὲν ἄηθες οὐδ' αὖ ἄηδὲς ὑπὸ Σωκράτους βασανίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ πάλαι σχεδόν τι ἠπιστάμην, ὅτι οὐ περὶ τῶν μειρακίων ἡμῖν ὁ λόγος ἔσοιτο Σωκράτους παρόντος, ἀλλὰ περὶ
15 ἡμῶν αὐτῶν. ὅπερ οὖν λέγω, τὸ μὲν ἐμὸν οὐδὲν κωλύει Σωκράτει συνδιατρίβειν⁴, ὅπως οὗτος βούλεται· Λάχητα δὲ τόνδε ὄρα ὅπως ἔχει περὶ τοῦ τοιούτου.
ΛΑΧΗΣ. Ἄπλοῦν τό γ' ἐμόν⁵, ὦ Νικία, περὶ λόγων ἐστίν, εἰ δὲ βούλει, οὐχ ἄπλοῦν ἀλλὰ διπλοῦν· καὶ γὰρ ἂν δόξαιμί τῳ φιλόλογος εἶναι καὶ αὖ μισόλογος. ὅταν μὲν γὰρ ἀκούω ἀνδρὸς περὶ ἀρετῆς διαλεγόμενου ἢ περὶ τίνος σοφίας, ὡς
20 ἀληθῶς ὄντος ἀνδρὸς καὶ ἀξίου τῶν λόγων ὧν λέγει, χαίρω ὑπερφυῶς, θεώμενος ἅμα τὸν τε λέγοντα καὶ τὰ λεγόμενα ὅτι πρέποντα ἀλλήλοις καὶ ἀρμόττοντά ἐστι.
[...]

1. ὅτι] noch von οὐ μοι δοκεῖς εἰδέναι (Z.1) abhängig.

2. ταῦτα] nämlich τὸ ὑπομιμνήσκεσθαι.

3. Σόλωνος] Anspielung auf einen berühm-

ten Vers des Solon (fr. 18 West):

γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

4. συνδιατρίβειν] hier ~ (συν-)διαλέγεσθαι.

5. τό γ' ἐμόν: „mein Verhalten“.

ὁ μὲν οὖν τοιοῦτος χαίρειν με ποιεῖ φθεγγόμενος καὶ δοκεῖν ὄψοῦν φιλόλογον εἶναι – οὕτω σφόδρα ἀποδέχομαι παρ’ αὐτοῦ τὰ λεγόμενα – ὁ δὲ τάναντία τούτου πράττων λυπεῖ με, ὅσῳ ἂν δοκῆ ἄμεινον λέγειν, τοσοῦτω μᾶλλον, καὶ ποιεῖ αὐτὸ δοκεῖν εἶναι μισόλογον. Σωκράτους δ’ ἐγὼ τῶν μὲν λόγων οὐκ ἔμπειρός εἰμι, 5 ἀλλὰ πρότερον, ὡς ἔοικε, τῶν ἔργων ἐπειράθην, καὶ ἐκεῖ¹ αὐτὸν ἠῦρον ἄξιον ὄντα λόγων καλῶν καὶ πάσης παρρησίας. εἰ οὖν καὶ τοῦτο² ἔχει, συμβούλομαι τάνδρι, καὶ ἥδιστ’ ἂν ἐξεταζοίμην ὑπὸ τοῦ τοιούτου, καὶ οὐκ ἂν ἀχθοίμην μανθάνων, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ τῷ Σόλωνι, ἐν μόνον προσλαβὼν, συγχωρῶ· γηράσκων γὰρ πολλὰ διδάσκεσθαι ἐθέλω ὑπὸ χρηστῶν μόνον³. τοῦτο γάρ μοι συγχωρεῖται, ἀγαθὸν καὶ 10 αὐτὸν εἶναι τὸν διδάσκαλον, ἵνα μὴ δυσμαθῆς⁴ φαίνωμαι ἀηδῶς μανθάνων· εἰ δὲ νεώτερος ὁ διδάσκων ἔσται ἢ μήπω ἐν δόξῃ ὧν ἢ τι ἄλλο τῶν τοιούτων ἔχων, οὐδέν μοι μέλει. σοὶ οὖν, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ ἐπαγγέλλομαι καὶ διδάσκειν καὶ ἐλέγχειν ἐμὲ, ὅ τι ἂν βούλη, καὶ μανθάνειν γε⁵, ὅ τι αὐτὸ ἐγὼ οἶδα· οὕτω σὺ παρ’ ἐμοὶ διάκεισαι ἀπ’ ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἧ μετ’ ἐμοῦ συνδιεκινδύνευσας καὶ 15 ἔδωκας σαυτοῦ⁶ πεῖραν ἀρετῆς, ἣν χρὴ διδόναι τὸν μέλλοντα δικαίως⁷ δώσειν. λέγ’ οὖν ὅ τι σοὶ φίλον, μηδὲν τὴν ἡμετέραν ἡλικίαν ὑπόλογον ποιούμενος.

1. ἐκεῖ] sc. ἐν τοῖς ἔργοις.

2. τοῦτο: „diese Gabe“, nämlich τὸ καλῶς λέγειν καὶ μετὰ πάσης παρρησίας.

3. ὑπὸ χρηστῶν μόνον] Einschränkung: „*allerdings nur* ...“.

4. δυσμαθῆς, erg. <ὧν>.

5. μανθάνειν γε] sc. παρ’ ἐμοῦ.

6. σαυτοῦ und ἀρετῆς sind beide von πεῖραν abhängig: sog. σχῆμα καθ’ ὅλον καὶ μέρος, bei dem zwei Begriffe parallel als Objekt (Ergänzung) zu einem Verb bzw. Substantiv stehen, erst das Ganze, dann der Teil (hier: Person und Eigenschaft).

7. δικαίως: „*wie es sich gebührt*“.